

MALI KORAK ZA ČOVJEKA, A VELIKI ZA FIKCIJU

„Odlučili smo otići na Mjesec! Odlučili smo otići na Mjesec u ovome desetljeću i učiniti druge stvari, ne zato što su lake, već zato što su teške!“ - Predsjednik John Fitzgerald Kennedy, 12. rujan 1962.

TELEVIZIJA STVARA NOVU POVIJEST

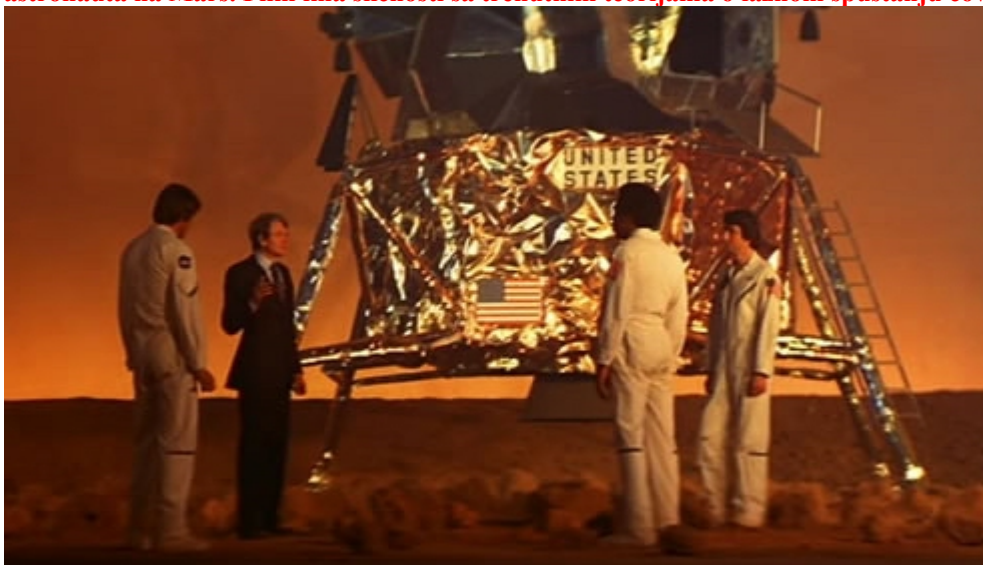
Nakon povijesnog spuštanja astronauta Neila Armstronga na Mjesec 1969. godine u NASA-inoj misiji 'Apollo 11', desetljećima su se širila nagađanja kako taj događaj nije autentičan. 2001. godine, američki TV kanal 'Fox TV', emitirao je dokumentarac koji je označio vrhunac javnog predstavljanja male skupine teoretičara zavjere. Dokumentarni film 'Jesmo li se spustili na Mjesec?', počeo je sa ovim tekstualnim uvodom: *'Sljedeći program bavi se sa kontroverznom temom. Iznesene teorije nisu jedino objašnjenje.'* Međutim, uvodna napomena nije puno pomogla u pokušaju da se osigura novinarska objektivnost. Bilo je to samo formalno ograđivanje autora od teme s kojom su se prije odlučili pozabaviti, nego ju dokumentarno obraditi.

FILM KAO STVARNOST

1978. godine u režiji Petera Hyamsa snimljen je igrani film 'Capricorn One'. Radnja filma prati pripreme NASA-ine svemirske misije koja treba ponijeti prva tri astronauta na Mars. Međutim, nekoliko minuta prije lansiranja, astronaute prebacuju vladini agenti u skriveni hangar u pustinji. Raketa je lansirana prazna bez posade. Astronautima je objašnjeno da je prije samo nekoliko tjedana pronađena greška u sustavu za održavanje života u letjelici. Zbog straha od javnog poniženja, odlučeno je da se misija lažira. Astronauti su prisiljeni da surađuju, te se pripremaju za lažno iskrcavanje na Mars u filmskom studiju na Zemlji. Čitav plan naizgled se razvija uspješno, no kada prazna kapsula krene sa povratkom na Zemlju, ona fatalno sagori u atmosferi za vrijeme TV prijenosa. Astronauti na tajnoj lokaciji shvaćaju da su sada javno mrtvi. Novinari kreću tragom priče kako bi razotkrili najveću podvalu u povijesti čovječanstva. Ukratko, to je zaplet filma.

/FOTOGRAFIJA 1-2/ Scene iz igranog filma 'Capricorn One' koji obrađuje temu lažnog spuštanja astronauta na Mars. Film ima sličnosti sa trenutnim teorijama o lažnom spuštanju čovjeka na Mjesec.

'Capricorn One' snimljen je 9 godina nakon prvog spuštanja astronauta na Mjesec. Tijekom priprema za film pregledavane su mnoge Apollo filmske snimke i fotografije. Producenti filma su htjeli da lažno spuštanje na Mars izgledalo što bliže autentičnom spuštanju na Mjesec. Nažalost, 'Capricorn One' je pobudio maštu mnogih koji su film pokušali staviti u kontekst NASA-inih spuštanja na Mjesec i prikazati ih lažnim.

PREZENTIRANJE TEORIJE

Dokumentarni film Fox TV-a o lažnim spuštanjima na Mjesec svakako ima zasluge u stvaranju standarda svih budućih dokumentaraca na ovu temu. Medijska izloženost dovela je na scenu tri teoretičara kojima se otvorio put za daljnje nastupe. Famosnu trojku čine Bill Kaysing, bivši voditelj tehničke publikacije 'Rocketdyne', Ralph Rene, autor knjige 'NASA Mooned America', te Bart Sibrel.

Bill Kaysing prvi je objavio knjigu 'We Never Went to the Moon' (Nikada nismo otišli na Mjesec) 1975. godine u kojoj je iznio neke od klasičnih argumenata koji danas tvore teoriju. Tvrdio je da je i Hyamsov film 'Capricorn One' baziran na njegovoj knjizi, no međutim generalije filma nigdje ne navode njegove zasluge. Naime, Hayms je svoj projekt nudio hollywoodskim studijima još 1972. godine, a ideju za film je dobio godinama ranije dok je radio za medijsku kuću CBS. Tada je pomislio kako bi zabavno bilo snimiti film koji bi se bavio obmanjivanjem javnosti.

Kaysingove teorije zavjere imaju beskompromisnu kvalitetu. On smatra da su nesreće Apolla 1 (tri astronauta poginula prilikom testiranja misije u simulatoru 1967. godine) i space shuttlea Challenger (pogibija sedam astronauta prilikom lansiranja 1986. godine) bile namjerno planirane. Astronauti su 'uklonjeni' jer su navodno htjeli javno progovoriti o NASA-inim obmanama. Teoriju globalne zavjere NASA-e i CIA-e, možete poslušati u Kaysingovom intervjuu na Internetu;

http://www.nardwuar.com/vs/bill_kaysing/

/FOTOGRAFIJA 3/ Bill Kaysing, otac teorije o lažiranju svemirskih misija Apollo.

SJENE, ZVIJEZDE, ZASTAVA I RADIJACIJA

Neke od najpoznatijih 'anomalija' koje teoretičari zavjere iznose, odnose se na fotografije i filmove sa Mjeseca. Teoretičari naglašavaju kako na mnogim fotografijama NASA-e sjene nisu paralelne. Pošto je na Mjesecu Sunce jedini izvor svjetla, to jedino može značiti po njima, da je na mjestima snimanja bilo više umjetnih izvora svjetala, a to bi podržavalo teoriju da je cijelo slijetanje aranžirano u filmskom studiju.

U mnogim scenama, kada se Sunce nalazi iza astronauta, njegov skafander se u svim detaljima može vidjeti frontalno, umjesto da je silueta. Na snimkama se može vidjeti i vijorenje američke zastave, što bi opet trebalo biti nemoguće pošto na Mjesecu nema atmosfere. Ukazuje se i na to da na fotografijama nisu prisutne zvijezde.

/FOTOGRAFIJA 4/ Vijorenje zastave na Mjesecu, uzrok je puhanja vjetra u filmskom studiju gdje su se lažirale svemirske misije, smatraju teoretičari zavjere.

Najveći argument usmjeren je na Val Allenove pojaseve radijacije koji okružuju Zemlju. Pojas ima dva sloja. Unutarnji sloj nalazi se na 3000 km, a vanjski na 20,000 km iznad Zemlje. Zastupnici teorije o zavjeri smatraju da astronauti ne bi preživjeli put na Mjesec zbog prolaska kroz ove pojaseve.

STVARNOST UZVRAĆA UDARAC

Teorija o lažnom spuštanju na Mjesec ušla je u kolektivnu svijet javnosti. Nakon Fox TV dokumentarca, na scenu je stupio znanstvenik koji je imao dovoljno strpljenja da se obračuna sa svim optužbama o zavjeri. Jay Windley je bivši inženjer i priznati povjesničar svemirskih misija Apollo. U suradnji sa Discovery Science TV kanalom, 2003. godine realizirao je dokumentarac 'The Truth Behind The Moon Landings' (Istina iza spuštanja na Mjesec). Windley i njegova TV ekipa kreirali su filmski set u kalifornijskoj pustinji Trona Pinnacles. Tijekom noći postavljen je jedan studijski reflektor koji je bio dovoljno snažan da simulira Sunce na mjesečevoj površini. U kadar su postavljeni glumci sa skafanderima i autentičnim kamerama kakve su koristili i astronauti NASA-e. Cijela postava snimila je čitav niz fotografija i filmova kako bi iskušali tvrdnje o sjenama, zastavi i zvijezdama.

Ono što je odmah bilo lako pobiti, bile su bile tvrdnje o paralelnim sjenama. Naravno da sjene nisu uvijek paralelne kod jednog izvora svjetla. Smjerovi sjena umnogome ovise o terenu ispod objekta koji se promatra, kao i o izgledu samoga objekta koji baca sjenu.

Kod NASA-inih fotografija kod kojih se detalji skafandera vide i frontalno, iako je izvor svjetla iza njih, zaključeno je da se svjetlost reflektira od tla na kojem stoje astronauti pa ih tako obasjava.

Zastava na Mjesecu ne vijori se zbog vjetra već zbog okomitog i vodoravnog nosača koji drži zastavu i sastavljen je od aluminijskih cijevi. Zbog podrhtavanja cijevi i njene dužine, kada ju astronauti pomiču, to utiče na podrhtavanje tkanine, što tada daje dojam da zastava vijori. Na NASA-inim snimkama zastava se 'vijori' samo kada astronauti pomiču njen aluminijski nosač. Kada prolaze pokraj zastave, ona stoji mirno.

Nakon razvijenih fotografija snimljenih u pustinji Trona Pinnacles, Windley također dokazuje da i na njima nema zvijezda. Razlog se jednostavno krije u ekstremnim kontrastima. Naime, cijelu scenu obasjava snažno studijsko svjetlo koje zasjenjuje noćno nebo. Kao i ljudsko oko, kamera se ne može prilagoditi u kratkim intervalima takvim uvjetima. Sličnu situaciju možete i sami iskusiti kada pokušate gledati u noćno nebo ispod ulične svjetiljke ili ako se nalazite na jarko osvijetljenom stadionu.

Opasnost od Van Allenovih radioaktivnih pojaseva također je racionalno rješiva. Ona ovisi o vremenu izloženosti. Po samome James Van Allenu, izloženost od minimalno mjesec dana unutar pojaseva postala bi opasna. Astronautima je trebao oko jedan sat da prođu kroz njih.

Jay Windley je toliko strastven u suprotstavljanju tvrdnji zavjere da je kreirao Internet stranicu gdje strpljivo odgovara na svaku fotografiju i primjere zavjere;

<http://www.clavius.org/>

Suprotstavljanje tvrdnji Fox TV dokumentarca možete pogledati na stranici;

<http://www.badastronomy.com/bad/tv/foxapollo.html>

LASERSKI REFLEKTORI

Jedan od finalnih protuargumenta odnosi se na činjenicu da su tijekom Apollo misija astronauti na mjesečevoj površini postavili reflektne ploče koje služe za izračunavanje udaljenosti između Zemlje i Mjeseca.

Zvezdarnica MacDonald pokraj Fort Davisa u Teksasu i danas koristi laserske reflektore u svojim eksperimentima. Zvezdarnica usmjerava laserske pulseve i do 240 puta godišnje. Zbog geometrije ploča, pulsevi se odmah odbijaju natrag na Zemlju koje zvezdarnica bilježi. Jerry Wiant, voditelj na zvezdarnici naglašava da će pozdraviti svaku posjetu za vrijeme ovih eksperimenata.

Paul Renne, ravnatelj geološkog centra u Berkeleyu, zadnjih 10-ak godina proučava mjesečevo kamenje, te kaže da je nedvojbeno da ono potiče sa Mjeseca. Posebnu pažnju pri

geološkim analizama zaokupljaju male sfere stakla. Kroz laboratorijske pokuse dokazano je da su mjesečevi materijali stari 3,5 milijardi godina. Na Zemlji, isti materijali se mogu pronaći sa najvećom starosti od 160 milijuna godina. Zemlja ne može očuvati takve staklene objekte zbog svoje konstantne geološke dinamike.

Tijekom Apollo misije, NASA je imala 400,000 djelatnika koji su radili na programu. Teoretičari zavjere tvrde da je lažiranje znala samo nekolicina ljudi. Ako uzmemo u obzir da su u filmskom studiju zaista snimljene sve Apollo misije, kolika bi logistika bila potrebna da takva podvala uspije? Gdje su svi ti silni koordinatori scenografije, operatori na reflektorima, kamerama, maketari lunarnog modula, supervizori vizualnih efekata? U svakom visokobudžetnom filmu jasno je da je za realizaciju iluzije potrebna vojska ljudi.

Kada uzmemo sve u obzir, Apollo 11 je zaista bio mali korak za čovjeka, a veliki za čovječanstvo. Jednoga dana uostalom, vratiti ćemo se gore. Odgovori se nalaze na nekoliko kvadratnih metara na kojima su još uvijek pohranjena postolja lunarnih modula.

OKVIR:

NOKAUT ZBOG MJESECA

Najagresivniji zastupnik teze o lažnom spuštanju na Mjesec je Bart Sibrel, autor dokumentarnog filma "A Funny Thing Happened On the Way to the Moon". Postao je poznat po nezgodnoj prirodi da u zasjedi presreće astronaute maltretirajući ih da se zakunu na bibliju ako su bili na Mjesecu.

Najpoznatiji incident odnosi se na susret sa astronautom Buzzom Aldrinom. 2002. godine, Sibrel je zaskočio Aldrina ispred hotela u Beverly Hillsu, optužujući ga da je lažov i lopov, nakon čega ga je Aldrin nokautirao. Sibrel je kasnije pokušao pokrenuti sudsku tužbu protiv Aldrina, no ista je bila poništena.

Incident možete pogledati na Internet stranici;

<http://www.unoriginal.co.uk/nuvideos/Buzz%20Aldrin%20Punch%20-%20UNORIGINAL.CO.UK.wmv>